

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI
RZECZNIKA FUNDUSZY EUROPEJSKICH
ZA ROK 2018

KATOWICE, 2019 r.

Nazwa instytucji sporządzającej dokument	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach
Rzecznik Funduszy Europejskich	Beata Goleśna
Przedłożono	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
Raport zamieszczono na stronie internetowej	http://rpo.slaskie.pl

Spis treści

Wykaz skrótów używanych w dokumencie	str.4
Zakres dokumentu, podstawa prawna, cel	str.5
Podstawa prawna powołania Rzecznika Funduszy Europejskich	str. 5
Działania związane z przygotowaniem funkcjonowania instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich	str. 6
Działania Rzecznika Funduszy Europejskich wynikające z ustawy	str.7
Okresowy przegląd procedur, rekomendacje/usprawnienia	str.8

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYWANYCH W DOKUMENCIE

ZRFE	Zespół Rzecznika Funduszy Europejskich
WRR	Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskim Województwa Śląskiego
WEFRR	Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
WEFS	Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IOK	Instytucja Ogłaszająca Konkurs
IP RPO WSL	Instytucja Pośrednicząca w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, tj. Śląskie Centrum Przedsiębiorczości oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.
IZ RPO	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
Operatorzy PSF	Operatorzy realizujący Podmiotowy System Finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego RPO WSL
PSF	Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych
RFE, Rzecznik	Rzecznik Funduszy Europejskich, o którym mowa w art. 14a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U.2017.1460 j.t.)
Rozporządzenie ogólne	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
RPO WSL	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego.
SZOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych
ŚCP	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie
UMWSL	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Ustawa wdrożeniowa	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2017 poz. 1460 z późn. zm.)
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

Zakres dokumentu, podstawa prawna, cel

Podstawą opracowania niniejszego Raportu jest art.14a ust.7 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (ustawa wdrożeniowa)*. Zgodnie z przywołanym przepisem Rzecznik Funduszy Europejskich (RFE) sporządza, w terminie do 31 marca, roczny raport ze swojej działalności za poprzedni rok. Rzecznik przedkłada Raport instytucji zarządzającej, która zamieszcza go na swojej stronie internetowej.

Raport ma na celu przedstawienie wyników podjętych działań przez RFE w okresie sprawozdawczym oraz ocenę wpływu jego działalności na realizację RPO WSL.

Raport przedstawia opis i wyniki działań podjętych przez Rzecznika w okresie sprawozdawczym i zawiera:

1. Opis działań Rzecznika związanych z jej funkcjonowaniem w Urzędzie Marszałkowski Województwa Śląskiego.
2. Opis działań Rzecznika związanych z wykonywaniem zadań wynikających z ustawy wdrożeniowej, w tym informacja w zakresie:
 - Rozpatrywanych zgłoszeń
 - Przygotowanych i przekazanych do właściwych instytucji propozycjach usprawnień, w tym informacje na temat:
 - stanowiska właściwej instytucji do propozycji usprawnienia,
 - działań przewidywanych lub podjętych przez właściwą instytucję w celu ewentualnego wdrożenia usprawnienia,
 - postępu we wprowadzaniu przyjętych przez właściwą instytucję usprawnieniach,
 - przeprowadzonych przeglądów procedur.

Podstawa prawna powołania Rzecznika Funduszy Europejskich

Nowelizacja ustawy z dnia 11 lipca 2017 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* wprowadziła instytucję Rzecznika Funduszy Europejskich. W myśl art. 14a ustawy wdrożeniowej obowiązek powołania RFE spoczywa na instytucjach zarządzających regionalnymi programami operacyjnymi. RFE nie jest instytucją w rozumieniu rozporządzenia ogólnego zaangażowaną bezpośrednio w zarządzanie lub wdrażanie regionalnego programu operacyjnego, a tym samym nie podlega procesowi desygnacji uregulowanemu w art. 124 rozporządzenia ogólnego.

Ustawa nadała RFE uprawnienia o charakterze weryfikacyjnym oraz sygnalizacyjnym. Zakres zadań w świetle ustawy wdrożeniowej, który powierzono RFE uregulowano w art. 14a ust. 3

ustawy wdrożeniowej. W otwartym katalogu zadań ustawodawca wyszczególnił przyjmowanie i rozpatrywanie zgłoszeń przyjmujących charakter skarg, wniosków odnoszących się do działalności danej instytucji jak i udzielanie stosownych wyjaśnień w tym zakresie. RFE ma obowiązek również podejmowania działań zmierzających do usprawnienia realizacji danego programu poprzez dokonywanie okresowych przeglądów procedur jak i formułowanie propozycji usprawnień dla właściwej instytucji.

Ustanowienie RFE miało na celu powołanie do życia instytucji, która poprzez kontakt zarówno z wnioskodawcami, beneficjentami oraz innymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem funduszy unijnych będzie odpowiedzialna za sygnalizowanie poszczególnym instytucjom systemu wdrażania propozycji usprawnień w procesie realizacji zadań związanych z wydatkowaniem środków unijnych.

Wprowadzona regulacja jest spójna z postanowieniami Rozporządzenia ogólnego i służy wzmocnieniu mechanizmów dla realizacji postanowień art. 74 ust. 3, stanowiącego m.in., że: Państwa członkowskie zapewniają skuteczne rozwiązania w zakresie badania skarg dotyczących EF-SI1. Za określenie zakresu, przepisów i procedur dotyczących tych rozwiązań odpowiadają państwa członkowskie stosownie do ich ram prawnych i instytucjonalnych.

Działania związane z przygotowaniem funkcjonowania Rzecznika Funduszy Europejskich

Na podstawie uchwały Zarządu Województwa nr 2385/226/V/2017 z dnia 14 listopada 2017 r. przyjęty został Regulamin Organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, w którym utworzono stanowisko RFE oraz Zespół Rzecznika. Stanowisko zostało umiejscowione w strukturze Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego. Zakres obowiązków RFE oraz całej komórki został opisany w *Wewnętrznym Regulaminie Organizacyjnym Wydziału Rozwoju Regionalnego*. Stanowisko Rzecznika nie zostało utworzone w żadnej innej instytucji uczestniczącej w realizacji programów operacyjnych.

Informacje o funkcjonowaniu RFE zostały zamieszczone we wzorze regulaminu naboru projektów, który stanowi element obowiązkowy w konstruowaniu pakietu aplikacyjnego dla każdego naboru projektów. To gwarantuje, że każdy potencjalny beneficjent, już na etapie wnioskowania o środki, zetknie się z informacją o RFE. Ponadto informacje zostały zamieszczone na stronie internetowej RPO WSL w specjalnie przygotowanej zakładce, a także przygotowane zostały publikacje Biuletynach informacyjnych wydawanych przez IZ RPO WSL oraz IP RPO WSL. Informacja o RFE jest dystrybuowana na spotkaniach informacyjnych organizowanych dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WSL.

Dla ułatwienia dostępu do RFE, na stronie programu RPO WSL został uruchomiony formularz zgłoszeniowy, który pozwala przekazać zgłoszenie bezpośrednio z zakładki informacyjnej: https://rpo.slaskie.pl/czytaj/kompetencje_rzecznika_funduszy_europejskich. Zgłoszenie do RFE można także kierować z własnej skrzynki mailowej jak również w formie listownej.

Rzecznik i jego zespół dysponują również dwoma numerami telefonów, a także informuje, że przyjmuje Strony osobiście w siedzibie Urzędu, po uprzednim telefonicznym umówieniu termin

Działania Rzecznika wynikające z ustawy

1.1 Rozpatrywanie zgłoszeń

W okresie sprawozdawczym tj. od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r zgłoszono do RFE ogółem 40 spraw w ogólnym znaczeniu związanych z realizacją projektów. Zgłaszający, to wnioskodawcy, beneficjenci oraz uczestnicy projektów.

Kanały wpływu zgłoszeń

Zdecydowana większość zgłoszeń wpłynęła do RFE za pośrednictwem poczty elektronicznej – 20 zgłoszeń, na drugim miejscu listem tradycyjnym – 16 zgłoszeń. Sprawy zgłaszane były także innymi kanałami np. osobiste spotkania w siedzibie RFE, czy też telefonicznie.

Liczba zgłoszeń według statusu nadawcy

Największą liczbę zgłoszeń, według statusu nadawcy stanowią przedsiębiorcy, od których wpłynęło łącznie 24 zgłoszeń. Drugą pod względem ilości kategorią są osoby fizyczne – 13 zgłoszeń; 3 zgłoszenia pochodzą od jednostek samorządu terytorialnego.

Liczba zgłoszeń według kategorii nadawcy

Według podziału na kategorię nadawcy, najwięcej zgłoszeń wpłynęło od uczestników projektu – 17. W następnej kolejności od beneficjentów – 11 i wnioskodawców- 12.

Typ sprawy

Biorąc pod uwagę typ sprawy zarejestrowano: 23 zgłoszenia, 13 skarg i 4 wnioski.

Sposób rozpatrzenia

Ze względu na sposób rozpatrzenia spraw - 15 zakończyło się bez efektu zmiany sytuacji samego wnioskodawcy, z uwagi na brak bezpośrednich kompetencji RFE do zmieniania rozstrzygnięć określonych instytucji. Taka sama liczba spraw dotyczyła również spraw ogólnych, które nie wnosiły o zmiany sytuacji zgłaszającego - dla potrzeb raportu nazwano je neutralnymi. To zgłoszenia, które stanowiły ogólne zapytania do kwestii systemowych i wymagały udzielenia wyjaśnień. W przypadku 10 spraw Rzecznik poprzez podjęte działanie miał realny wpływ na zmianę podejścia instytucji i pozytywne rozstrzygnięcie.

Problematyka zgłoszeń

Największa liczba zgłoszeń dotyczy obszarów finansowanych ze środków EFS - 24 zgłoszenia. Pozostałe 16 zgłoszeń dotyczy obszaru EFRR. Zgłoszenia dotyczyły m.in.:

- na etapie procedowania z wnioskiem o dofinansowanie lub rozliczenia projektu - utrudnień w skutecznym złożeniu wniosku, problemów z właściwym wyliczeniem terminów na złożenie dokumentacji,
- na etapie realizacji projektu – długości procedowania z wnioskami o płatność, terminów wypłaty środków, podejścia do zasady konkurencyjności, podejścia do miarkowania korekt finansowych;
- w projektach realizowanych na rzecz uczestników projektów - właściwego zabezpieczenia praw uczestników projektów.

Najwięcej skarg zanotowano w obszarze projektów realizowanych w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania usług rozwojowych (PSF). Skargi ze strony przedsiębiorców jako podmiotów uprawnionych do korzystania ze wsparcia usług szkoleniowych jak również ze strony podmiotów realizujących usługi szkoleniowe. Zgłoszenia pochodziły od potencjalnie uprawnionych, ostatecznych odbiorców pomocy i zawierały uwagi do procesu realizowanego przez operatorów PSF (czyli de facto beneficjentów projektów RPO WSL).

Okresowy przegląd procedur i rekomendacje/usprawnienia

RFE zgodnie z art. 14a ust. 3 pkt 4) ustawy wdrożeniowej zobowiązany jest do dokonywania, co najmniej raz w roku okresowego przeglądu procedur. W pierwszej kolejności przeglądowi podlegały te procedury, które były przedmiotem zgłoszeń. Znacząca ilość zgłoszeń do RFE dotyczyła uczestników podmiotowego systemu finansowania usług rozwojowych (PSF) oraz uczestników projektów, których przedmiotem jest podnoszenie kompetencji na rynku pracy. Do RFE trafiały również wnioski beneficjentów/przedsiębiorców, o wsparcie w prowadzeniu negocjacji w zakresie miarkowania wysokości korekt finansowych.

W związku z tym RFE dokonał przeglądu dokumentów i procedur związanych z ww. obszarem funkcjonowania. RFE zaangażował się w prace nad modyfikacją zapisów dotyczących funkcjonowania PSF oraz dokumentów związanych z realizacją projektów skierowanych do szerokiego kręgu uczestników – ostatecznych odbiorców wsparcia. W sposób bezpośredni uczestniczył w opracowaniu zmian we wzorach dokumentów wykorzystywanych w projektach realizowanych na rzecz osób trzecich - uczestników projektów. RFE rekomendował zapisy w umowach z uczestnikami oraz w umowach o dofinansowanie, uwzględniając problemy z jakimi zetknął się w zgłoszeniach przez nich składanych. RFE angażował się w działania na rzecz zabezpieczenia interesów uczestników projektów, w przypadkach okoliczności rozwiązywania umowy o dofinansowanie z beneficjentem. RFE uczestniczył w pracach nad dokumentami dotyczącymi umowy uczestnictwa w projekcie współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WSL na lata 2014-2020, a także umowy o dofinansowanie projektów ze środków EFS oraz projektu umowy stażowej.

Zgodnie z treścią art. 14a ust. 3 pkt 5) RFE formułował i przekazywał propozycje usprawnień na bieżąco rozpatrując otrzymane zgłoszenia. Przy czym sformułowane propozycje usprawnień poprzedzone były zawsze pozyskaniem, od instytucji której zgłoszenie dotyczy, informacji niezbędnych do dokonania pełnej analizy sytuacji. W tym celu RFE w okresie

sprawozdawczym występował do IZ/IP RPO o udzielenie informacji i przedstawienie stanowisk w kontekście sprawy poruszanej w zgłoszeniach.

W świetle ustawy wdrożeniowej propozycje usprawnień sformułowane przez RFE nie są wiążące dla instytucji, ale ich celem było zwrócenie uwagi na określoną problematykę i rozważenie możliwości wprowadzenia zmian prowadzących do usprawnienia określonego procesu. W toku prac ze zgłoszeniami, RFE skierował do IZ rekomendacje w zakresie usprawnień dotyczących obszaru procedowania z wnioskami o płatność szczególnie w kontekście stosowania instytucji zawieszania i przerywania terminów postępowania z wnioskami o płatność. RFE przedstawił również rekomendacje dotyczące sposobu komunikowania się z wnioskodawcami w trybie wzywania ich do uzupełnienia/poprawy składanych dokumentów, aby sposób doręczania wezwań nie budził wątpliwości Stron, był czytelny i sprawny. RFE wystąpił również z propozycją zmian do zapisów regulaminowych w zakresie przedłużania terminów na złożenie lub uzupełnianie wniosku, w przypadku identyfikowania problemów z funkcjonowaniem systemu informatycznego. RFE formułował także rekomendacje dotyczące miarkowania korekt finansowych, a dokładnie stosowania miarkowania z urzędu, a nie na wniosek – jeśli okoliczności sprawy tego nie wykluczają.

RFE uczestniczył w pracach Zespołu ds. koordynacji wdrażania RPO WSL 2014-2020 oraz Zespołu ds. uproszczeń proceduralnych RPO WSL 2014-2020.